

Indult BÉTSBÖL Szombaton. 10. Féb. 1787.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A Felsőes Ts. és Királyi örökös Birodalomból.

A közelebb elmúlt Vasárnap, minekutánna Gróf
 Almási Pál Ur ö Exzellenziája mint Ts. és Kir.
 titkos Tanácsos, és a' Pesti Kerületnek Commissá-
 riussa, ö Felsőségnek hitét és hűségét esküvével
 meg-petséelte volna, ö Ts. és K. Felsőge Ferentz
 Fő Hertzeggel az Udvari kápolnában az Isteni tisz-
 teleten meg-jelenék. — Ezen napokban egy közön-
 séges Törvény jöve világosságra, a' mellynek első
 része a' halálos, a' második pedig a' kisebb és pol-
 gári büntökről szól, a' mellyet ö Felsőge e' közön-
 séges követésre és megtartásra e' következő ren-
 delése által méltóztatott elo-adni: Mi II. Iósef s. a. t.
 Hogy a' büntető igazságnakis egy közönfeges Tör-
 vény által bizonyos háttér szabatasték; annak kiszól-
 gál-

gáltatásában minden gánts eltávoztattassék; a halál és polgári bűnök között különblég tétetessék; a bűnök és büntetések között az egyenlőség megtaláltassék és a' büntetés ugy határozatassék-meg, hogy annak ereje, nem hirtelen elmúló legyen; a' bűnök és büntetésekről való közönséges Törvénykönyv oly paratfolat alatt tétetik közönségeslé, hogy azta' köz jómb fenntartására és előmozdítására ettől fogva minden Itéző-székek munkába vegyék és szorgalmatosán megőrizzék. Ez által annak okáért minden régi büntető Törvényeket töröltetnek. Azokata gonosztévőket ugyan a' kiket már ezen Törvény a' tömlötzben talált, és az ügyek a' Biró kezében vagyon, a' régi Törvények szeréntis lehet ítélni: különben pedig ezáltal minden Birák ezen eleikbe írott Törvények szerént tartoznak a' Gonosztévőket megbüntetni. Köz Bétsben 13. Jan. 1787. — Az erősitik a' közönséges levelek, hogy az ujj Auszriai Törvény-könyvben, mind a' ferjfi, mind az aszfzonyi nemnek emberkori ideje (annus discretionis), a' 21. esztendőre határozatott. Az olvasatik a' Bétsi újságokban, hogy a' melly Tisztviselők többet költenek esztendői jövedelmeknél, és hitelezőiknek meg nem tudván fizetni, meg nem bizonyíthatják, hogy a' szerentfétlen történet kéntelenítette arra, hogy magokat adósságba verjék; minden további vizsgálás nélkül hivataloktól megfosztattatnak. — Magyar Országban az V. *Districualis* székeken kívül léznek még 38 Vármegyei All-Törvény székek, és Erdélyben a' Kolosvárat és Maras-Vásárhellyen állitandó két *Districualis* Táblák alatt XI. hasonló All-Törvény székek állitának fel. Mind ezeken a' két Országi alfébb Törvény székeken megengedtetnek, hogy az egy nevezett halgató (ascultantes), vagy Törvénybéli

béli gyakorlási tanuló Ifjak jelen légyenek; de csak azok, a' kik bizonyos Levelet mutathatnak, hogy az iskolai Tudományokat tökéletesen elvégezték; és ezen székeken alleffori hivatalra addig senki sem léphetik, míg a' Táblán, mint Törvényt gyakorló nem szolgált. Komárom Vármegye a' Nagy-szombati *Distriktualis* Táblához ragasztatik, és mind a' Városok; mind pedig a' magános Uraságok az ember vesztésnek jussától ettől fogva megfosztattatnak. — Ide Bétsbe edgy Muzka Obester érkezék a' napokban, kiről a' mondattatik, hogy a' maga Tsászárnéjától, a' mi Feltéges Uralkodónk' eleibe úti vezérül küldetett volna; de ennek az egészsz utazásnak dólga fokkal mélyebb fetéttégben fekszik, mint régentén a' tiz' tsapásokkal ostoroztatott Egyiptom; nemis leg utóbbi volna az a' Politikusok Országban, a' ki ezen öfzszebomlott gomballyégban a' tzerhá végit megtalálna; némelyek ugyan úgy kezdenek már most okoskodni, hogy az egészsz koronázás' historiájának nem egyéb lett volna a' tzelja; hanem hogy a' 'Török szomszéd' orrába ez által borsot törjenek, a' mint bizonyitványis ezen

Konstánzinápollyi tudósítások: „ Addig hányá *Sajk Mansur* a' Török udvarnak szemére az ő sziv nélkül való félenkségét, a' míg abban a' bátorságnak, ha nem vakmerőségnek tüzét fellobbantván, a' Muzskának ellenféges akarattját közönségesen tudtára attá, és egyszerfmind a' *Lesghiri* Basának *Agiszkának* egy szép bundát és egy drága kardot ajándékozván, kegyelmének meg izenése mellett arra kérte, hogy azzal a' Török hódinak szarvát minden tömpítható fogyatkozástól óltalmazza. A' melly dolog hogy nyilvánfázosabb légyen, imé a' Muzka Ministertől az el. m. Efzt. Maj. 18 kán ezen

Basa

Basa felől a' Török Udvarnak beadott irását szóról szóra közöljük: „Mink kutánna a' Muszka Tsászárné az én Fejedelem aszfzonym általam tudósítottott, hogy a' Felsőges Török udvartól a' Lesghiri Basának megavifelése eránt ő Tsászárnésága által beadattaton panaszára semmi sem feleltetett, és az illendő elégtételnek vonását többé lágymelegtéggel nem személteti: kegyelmesen reám bizni méltosztatott, hogy Felsőgednek mindenel nek elotte jelentsem: hogy ha az említett Basát meg nem büntetvén, Tisztségéből le nem térti, mint a' ki az ő Tsászárnésága általam alatt lévő Teflis Kámnak Országát a' Lesghii Tatórokkal feldúlta; ő Tsászári Felsőge abban egészben meggyőzöttetett, hogy az említett Basa ellen, mint a' Muszka és Török Udvar között virágzó barátságnek megbontója ellen fegyveri jussal élhet, és a' Török Udvar mellozétének tulajdonihattya a' Barátságnek felbomlását. Galatában Maj. 18. 1786. Bulgatov. „

Erre ezt felelte a' Török Udvar: — „Nyilvánlagos, hogy a' Muszka és Török udvar között kötött szövetségnek zikkellyei között, egy sütsen mielly a' Teflisi Fejedelemségről szellana, és hogy a' Teflisi Kám eleitől fogva a' Török udvartól függött volna. Azt kívánnya Felsőged itten lévő nagy érdemü Ministere által, hogy Agiskán Basát, ki a' Lesghirieknek fejjtségül volt. Tisztségétől megfoszszam, különben a' szövetségnek felbontása a' Török udvarnak tulajdonittatik. — Világosabb a' napra, hogy a' Teflisi Kám elhitegettetett a' Töröktől való függéstől; hogy Muszka Ország Teflisbe sereget szállított-bé; hogy Koveteket és Leveleket küldözött *Dagestánba* és *Arsábeigiamba*, hogy azoknak népeit magához hitegesse; hogy a' szövetség-

nek első tzikellyűt meg nem tartotta; hogy mind a két részről van jussunk a' fegyver fogásra: az is igaz, hogy a' Basa eránt való kívánsága a' Muszka Udvarnak helytelen. Azonban a' felléges Török udvar meg fogja büntetni az említett Basát, ha békefűg hasborítónak találtatik; de hogy Tiszttségéből letégye, nem tselekedheti. Ha pedig a' Muszka Udvar a' Török Birodalomnak széleit háborgatná, és a' szövetségét megrontaná, a' Török udvar maga oltalmára kardot fogna kotni, a' mikor nyilvánfűgofon meg fogna tettzeni, hogy a' békefűgét a' Muszka Udvar hontotta fel. A' melly itten a' Kóvet Urnak barátfűgofon jelentetik. „ 3 Jul. 1786. Igen szerentfűden időkben mozgattya Török Uram illy fenyeen a' seje' kontyát; mert ő kigyelme is el-énekelhetné sz. Dáviddal: *Az én idom im elműlek!* mivel nem tsak kívül; hanem belőlis ég a' tűze. Egyiptomot örökfűn elvesztű; mert *Kapután Basát* a' Pártosfereg megverte, és alig ha azokhoz a' fejekhez, a' melleket a' Török udvar' falaira kifűggesztetett, utóljára a' magáétis nem téteti; a' *Karaműniai Tartoműny* nem akar tovább engedelmeskedni, és az *Albűniai Basla* több adót nem akarván *Konstantzinapollyba* küldeni, ugy nézi magát, mint a' Népnek Fű-Urát: más Tartoműnyokbanis mind elvagynak ásva a' Műnák, és már tsak a' fellobbantás vagyon hátra; de hagyjuk-el a' Törököt és fűssűnk-el *Konstantzinapolyból*, hogy a' pestis reánk ne ragadjon, melly ott már a' fű Ministereketis hordogattya, és lassűk mik follynak

Angliában. Minden Londoni Levelek tsak a' a' fok lopással, gyilkosfűgal, halálra való ítűtetűfekkel vagynak teli. *Nűvgatűban* a' reájok mondatott ítűletnek bétűlyesítű óráját várű Gonosztűvűk,

a' kik rész szerént halálra, rész szerént az Áfrikai számkivetésre íteltettek, *Gordon György*höz ilyen értelmű Instántziát nyújtottak bé: „ Mylord! Mi alább irattattak, a' kik részszerént erőszakos halálra, részszerént arra büntettettünk, hogy egy zabolatlan igazgatású vad Tartományban szolgai rabságban végezzük életünknek hátra való részét, alázatofon esedezünk, hogy Fő-méltóságod kérésünk előtt fuleit bé nezarja. Tsak edgy lépés vagyon közöttünk és az örökkévalóság között. Egy felől a' hóhér vár kézben pallossával; más felől *Filips Kapitány* az ő komor kegyetlen tekintetével, hogy bennünket, mint a' juhokat a' *Botány Bayi* mészárszékre költöztessen. Mint meg annyi áldozattjai vagyunk az Angliai Torvények mellyeknek, a' Drákó-más Pogányok és a' vért szópó I. *Henriknek* Torvényei szerént vérele irattattanak, melly utóliónak idejétől fogva 12 *Selling* ellopátának szüntelen halál volt a' díjja; a' melly azonban ha a' mostani pénz bővlegét az akkori szűkségével öszvevettyük, merő azon vad néphez illő Torvény; ugy hogy már ez előtt 100 ezteendővel, a' mikor még a' pénz két annyi betűségű volt, mint most, ez ellen a' Torvény ellen az embert szerető *Svellmann* panaszolkodott légyen, hogy t. i. mindennek nevedednék az árra, tsak az ember' élete öltfödnék minden napon s. a. t. „ De a' mint a' kimenetel bizonyittya, *Gordon* Ur nem sokat segite rajtok; mert közzülök Jan. 9-ikén 18-an felakasztatának *Nevgaténdl*. Kettő ezek közzül az előtt való estve a' Testbontzólónak eládván testeiket, vigan lakák a' bőrökre felvett pénzen torokat. — Sokkal jobban szolgált a' Történet egy más úton álló *Tolvajnak*, ki állórtzáfon lóháton *Malóne* Urac meg támadván, ez reá piftolytt tsattantot; de nem a-

látta, a' Tolvaj Maloné Ur megígérte, hogy szegedte piltolyát, így szolván: adj pénzt! de el nem látotta. Maloné Ur elbámolván nagy szíven ezen fosztónak, erizényét 60 Guinédákkal kezébe adá, ilyen intéssel: „figyelmed ugy látzik, hogy nem roszszafágból, hanem csak a' szükség kenzférítéséből adta magát erre a' mestertégre; ha szolgálatommal kíván élni, valamibentsak hasznára lehetek, szíveslégemee meg nem vonom; bátran fel-fedezheti előttem országát, és tollem leg kisebbet sem törhat. „ Ezeket a' Tolvaj figyelmeteliséggel halgatván, csak 12 Guinédákat vevén-el, a' többit visszafá adta, és békével elnyargala. Egynéhány hét múlva Maloné Ur egy skatulyát véve egy arany piksillal illyentzédula mellett: „Egy betfületes uti Tolvajkéri az Urat, hogy végye-ezt a' Piksilt. Az Ur mikor hozzá' lött vala piltolyával, ha találta volna, az úti tolvajfágnak gonoflágtól es lelkének szomorkodáfsától megszabadította volna. De ő nem erdemlette, hogy sem betfületes embernek, sem hóhérnek keze által veszesse életet. Az Urnak imése nem esett hijában, és a' Tolvajt az ő uti fosztogatásától egy gazdag örökség elvonta. „

Elzgyes Tudósítások.

Ő Felsége a' Német Testorzó feregnek eddig viselt spanyolos öltözetét egészsz német kontösre méltóztatott változtatni. — Midön utolsó órája felé a' vére járását tapogató *Tzimmermann* udvari Orvosfától ezt kérlette volna az örökkévalóságra költözött *Fridrik* Király: Ugyé hogy fok embert küldött már által a' más világra? ezt felelé a' Doktor: Korántsem annyit, mint Felséged, nemis hasonló hirrel névvel: és a' *Fridrik* homlokán nyilván lehete olvasni, hogy néki ez a' felelet igen tettzek — Utrajakumban a' hazafiak a' H. Fejedelem pártyán valókat tellyességgel nemfzenvedhetik, mostis egy szegény ka-

tonát halálig vertek, és a' Fejedelem' részénvalóknak ablakaikon belövöldöznek: nemis mér ezek között magára fenki házából kimenni. Ezen sok bolondságnak két esztendő alatt alig ha egy jó ofztály véget nem vét, és befog tellyesedni Fridriknek szava, a' ki így költetik, hogy szólla az öreg Kháronnak: „ két esztendővel hamarébb történt halálom, mintsem lehet volna; mert Hollandiának felosztásában Ofztó-Mester lettem volna “ — A' Frantzia Kovet hirtelenséggel haza hivattatván Madritból, mindeneket vázrakozásban tart ezen véletlen változásnak kimenetelére. —

Ángliában egy fazekas egy Kementzét oly rofszúl rakván öfzve, hogy az a' fejére omolván és azt bétördelvén, kéntelen vala Orvost hivatni segítségére; az Orvos látván hogy a' sebe nem gyógyítható és életerétől megfosztatik, így szólla: *Boldogok a' hallottak, kik az Urban halnak meg; mert meg nyugodnak az ő kezeknek munkájától, és az ő tselekedeteik követik őket.* — Az Ámerikai közönséges Társaság és az odavaló Vad-emberek között a' békételenfég verekedésre ment. Ha semmi rofsz mintsen valami jó nélkül, azt lehet mondani; hogy ezen háborújok' a' K. Társaságbelieknek éppen jó időben történék; mert így az egymás között való egyenetlenséget baráttfágra változtatván, az erőt, a' melyet áfélrevonás által nagyon kezdének gyengíteni, újra öfzvevetik, és boldogságoknak ofzlopait erősebben megfundálják.

Tudósítás: Az itten németül jelentett Héti Levelet a' kik hordatni kívánnák a' Magyar Ujjágokkal edgyütt, azoknak az azt kiadó szívefen igéri szolgálataját. A' *Músa* mostárkufenként tsak Szeredán mégyen.